

ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Соціальний захист - це система державних гарантій для реалізації прав громадян на працю і допомогу на час безробіття; підтримання життєвого рівня населення через перегляд мінімальних розмірів основних соціальних гарантій за умов зростання цін і на споживчі товари та послуги; надання державної допомоги, пільг та інших видів соціальної підтримки малозабезпеченим громадянам і сім'ям, які виховують дітей; матеріальне забезпечення при досягненні пенсійного віку, при тимчасовій або постійній втраті працездатності, втраті годувальника тощо¹⁴.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття через незалежні від них обставини, а також через старість та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (роботодавцем), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом (ч. 1 ст. 1 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування).

ПРАВО НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ МАЮТЬ:

- застраховані громадяни України
- іноземні громадяни
- особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні

Види страхування

пенсійне
страхування;

страхування у
зв'язку з
тимчасовою
втратою
працездатності
та витратами,
зумовленими
похованням;

медичне
страхування;

страхування від
нещасного
випадку на
виробництві та
професійного
захворювання,
які спричинили
втрату
працездатності;

страхування на
випадок
безробіття;

інші види
страхування,
передбачені
законами
України.

СТАТТЕЮ 2 ЗУ «ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»
ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ ВИДИ ДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙ, ЗОКРЕМА,
ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ ТРУДОВІ ПЕНСІЇ:

- за віком;
- через інвалідність;
- уразі втрати годувальника;
- за вислугу років.

ВІДПОВІДНО ДО СТ. 12 ЗУ «ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» ПРАВО НА ПЕНСІЮ ЗА ВІКОМ МАЮТЬ:

- чоловіки – після досягнення 60 років і зі стажем роботи не менше 25 років;
- жінки – після досягнення 55 років і зі стажем роботи не менше 20 років.

* пенсійний вік змінюється внаслідок проведення пенсійної реформи

ЗГІДНО ЗІ СТ. 23 ЗУ «ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» ПЕНСІЇ ЧЕРЕЗ ІНВАЛІДНІСТЬ ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ В РАЗІ НАСТАННЯ ІНВАЛІДНОСТІ, ЩО СПРИЧИНИЛА ПОВНУ АБО ЧАСТКОВУ ВТРАТУ ЗДОРОВ'Я, ВНАСЛІДОК:

- трудового каліцтва або професійного захворювання;
- загального захворювання (в тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства).

Пенсії через інвалідність призначаються незалежно від того, коли настала інвалідність: у період роботи, до влаштування на роботу чи після припинення роботи.

Відповідно до ст. 37 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» право на пенсію в разі втрати годувальника мають непрацездатні члени сім'ї померлого годувальника, які перебували на його утриманні. При цьому дітям пенсії призначаються незалежно від того, чи перебували вони на утриманні годувальника.

Непрацездатними членами сім'ї вважаються:

- діти, брати, сестри й онуки, які не досягли 18 років або старші за цей вік, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років, при цьому брати, сестри й онуки – за умови, якщо вони не мають працездатних батьків;
- батько, мати, дружина, чоловік, якщо вони є інвалідами або досягли: чоловіки – 60 років, жінки – 55 років;
- один з батьків, або чоловік (дружина), або дід, бабуся, брат чи сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) зайнятий доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 8 років, і не працює;
- дід і бабуся – в разі відсутності осіб, які за законом зобов'язані їх утримувати.
- Вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти мають право на пенсію в разі втрати годувальника до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23-річного віку.

Згідно зі ст. 51 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» пенсії за вислугу років встановлюються окремим категоріям громадян, зайнятим на роботах, виконання яких призводить до втрати професійної працездатності або придатності до настання віку, що дає право на пенсію за віком.

- окремі категорії працівників авіації та льотно-випробувального складу;
- робітники локомотивних бригад і окремі категорії працівників, які безпосередньо здійснюють організацію перевезень і забезпечують безпеку руху на залізничному транспорті та в метрополітені;
- водії вантажних автомобілів, безпосередньо зайнятих в технологічному процесі на шахтах, у рудниках, розрізах і рудних кар'єрах на вивезенні вугілля, сланцю, руди, породи;

- механізатори (докери-механізатори) комплексних бригад на вантажно-розвантажувальних роботах у портах, а також плавсклад морського, річкового флоту і флоту рибної промисловості (крім суден портових, що постійно працюють на акваторії порту, службово-допоміжних, роз'їзних, приміського і внутрішньо міського сполучення);
- працівники експедицій, партій, загонів, дільниць і бригад, безпосередньо зайняті на польових геологорозвідувальних, пошукових, топографо-геодезичних, геофізичних, гідрографічних, гідрологічних, лісовпорядних і розвідувальних роботах;
- робітники і майстри (у тому числі старші майстри), безпосередньо зайняті на лісозаготівлях і лісосплаві, включаючи зайнятих на обслуговуванні механізмів і обладнання;

- деякі категорії артистів театрів та інших театральних підприємств і колективів;
- працівники освіти, охорони здоров'я, а також соціального забезпечення, які в будинках-інтернатах для престарілих та інвалідів і спеціальних службах безпосередньо зайняті обслуговуванням пенсіонерів та інвалідів;
- спортсмени.

- деякі категорії артистів театрів та інших театральних-видовищних підприємств і колективів;
- працівники освіти, охорони здоров'я, а також соціального забезпечення, які в будинках-інтернатах для престарілих та інвалідів і спеціальних службах безпосередньо зайняті обслуговуванням пенсіонерів та інвалідів;
- спортсмени.

Дякую за увагу